

DÓMSMÁLA- OG MANNRÉTTINDARÁÐUNEYTIÐ

Skuggasundi 150 Reykjavík
sími: 545 9000 bréfasími: 552 7340
postur@dmr.stjr.is
domsmalaraduneyti.is

Reykjavík 22. júlí 2010
Tilv.: DMR10060003/4.91.3

Dómsmála- og mannréttindaráðuneytið vísar til fyrri bréfaskipta vegna skipunar nefndar til að fjalla um hæfni umsækjenda um dómaraembætti sbr. 1. mgr. 4. gr. a. laga um dómstóla nr. 15/1998, sbr. 2. gr. laga nr. 45/2010.

Við undirbúning nefndarskipunarinnar var þess óskað að tilnefningaraðilar létu í ljós afstöðu sína til þess hvernig tilnefningar þeirra samrýmdust ákvæðum. laga nr. 10/2008 um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla. Skýringar tilnefningaraðila þar að lútandi hafa borist ráðuneytinu og var meginafstaða þeirra að þeir væru óbundnir af ákvæðum 15. gr. jafnréttislaga svo sem hér greinir.

Hæstiréttur telur að þar sem ráðherra sé bundinn af áliti dómnefndar, sem þó sé hægt að víkja frá með samþykki Alþingis, sé ekki rétt að tilnefna fleiri til setu í nefndinni en skipa á samkvæmt tilnefningu réttarins. Í þessu felist það álit að þar sem ráðherra er bundinn af áliti dómnefndarinnar víki ákvæði 1. mgr. 4. gr. a. laga um dómstóla nr. 15/1998 sbr. 2. gr. laga nr. 45/2010 um breytingu á þeim lögum, ákvæðum 1. mgr. 15. gr. laga nr. 10/2008 til hliðar.

Dómstólaráð vikur í bréfi sínu til ráðuneytisins að því að hinum nýju ákvæðum laga um skipun í embætti hæstaréttardómara og héraðsdómara er ætlað að efla sjálfstæði dómvaldsins gagnvart öðrum handhöfum ríkisvaldsins þ.á.m. framkvæmdavaldinu. Sú hættu sem steðji að dómvaldinu birtist öðru fremur í ihlutunarvaldi framvæmdavaldsins í málefni dómstóla í gegnum ákvörðunarvald um fjármál dómstóla og skipunarvald í embætti dómara. Veigamiklum áfanga hafi því verið náð í auknu sjálfstæði dómstóla þegar pólitísku valdi ráðherra til skipunar í embætti dómara voru settar þröngar skorður með lögum nr. 45/2010. Dómstólaráð telji ekki heimilt að takmarka rétt þess á tilnefningu í nefnd skv. 4. gr. a. laga um dómstóla nr. 15/1998 og verði hin almennu lög nr. 10/2008 að víkja gagnvart því sérstaka ákvæði. Vekur Dómstólaráð athygli á því að ef sú staða væri uppi að lög nr. 10/2008 hefðu forgang kynnu tilnefningaraðilum að vera settar enn þröngri skorður við endurtilnefningar í nefndina en miðað er við ef samsetning nefndarinnar væri á þeim tíma þannig að kynjahlutfalli laga nr. 10/2008 væri hættu búin.

Lögmannafélag Íslands lítur svo á að dómsmálaráðherra sé á grundvelli 1. mgr. 4. gr. a. laga um dómstóla nr. 15/1998 bundinn af vali þeirra aðila sem tilnefna eiga fulltrúa í nefndina. Ákvæðið kveði skýrt á um að skyldur Lögmannafélags Íslands standi eingöngu til þess að tilnefna einn aðalmann og einn varamann en ekki hóp einstaklinga. Umrædd lög séu sérlög sem samkvæmt gildandi lögskýringarsjónarmiðum

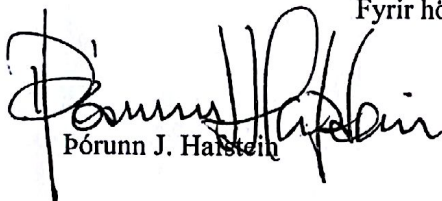
gangi framur almennum lögum þ.m.t. jafnréttislögum nr. 10/2008. Jafnframt beri að horfa til þess að markmið laga nr. 45/2010 hafi m.a. verið að gera skipunarferli dómara skýrara og draga úr áhrifum ráðherra. Því telji stjórn Lögmannafélagsins að ósk ráðuneytisins um tilnefningu fleiri en eins fulltrúa í hvert sæti hvort heldur karla eða konur, sem ráðherra velji úr, gangi gegn inntaki hinna nýju laga og sé til þess fallið að rýra vald það sem tilnefningaraðilum er fengið.

Þar sem fyrir liggja eindregin sjónarmið Hæstaréttar, Dómstólaráðs og Lögmannafélags Íslands svo sem að ofan greinir hefur ráðuneytið ákveðið að skoða hvort rétt sé að breyta ákvæðum dómstólalaga sem kveða á um hvernig tilnefnt er í nefndina með hliðsjón af ákvæðum og markmiðum laga um jafna stöðu og jafnan rétt karla og kvenna.

Í dómstólalögum er kveðið á um að í Hæstarétti skuli eiga sæti níu dómara og hefur embætti eins dómara nú verið auglýst laust til umsóknar. Brýnt er að nýr hæstaréttardómari verði skipaður hið fyrsta.

Er það niðurstaða ráðuneytisins að skipa nú þegar þá fulltrúa sem tilnefndir hafa verið í nefnd til að fjalla um hæfni umsækjenda um dómaraembætti, sbr. 1. mgr. 4. gr. a. laga um dómstóla nr. 15/1998, sbr. 2. gr. laga nr. 45/2010.

Fyrir hönd ráðherra

Þórunn J. Harstein

Haukur Guðmundsson

DÓMSTÓLARÁÐ

Innanríkisráðuneytið
Sölvhólsgötu 7,
150 Reykjavík

Reykjavík 20. júlí 2011

Vísað er til bréfs ráðuneytisins frá 1. júlí sl. um tilnefningu í nefnd á grundvelli 1. mgr. 4. gr. a dómstólalaga nr. 15/1998 um hæfni umsækjenda um embætti hæstaréttardómara og héraðsdómara. Er þess óskað að dómstólaráð tilnefni konu sem aðalmann í nefndina í ljósi hlutfalls kvenna sem aðalmanna í nefndinni og varamann í samræmi við 15. gr. laga nr. 10/2008.

Með bréfum dómstólaráðs frá 11. júní, 28. júní og 19. júlí 2010 voru til meðferðar fyrri tilnefningar dómstólaráðs í umrædda nefnd. Var þar m.a. rökstutt hvernig dómstólaráð teldi ekki fyrir að fara heimild til að takmarka rétt þess á tilnefningu í nefnd samkvæmt 1. mgr. 4. gr. a laga nr. 15/1998. Um nánari rökstuðning fyrir álit ráðsins er vísað til þeirra röksemda er fram koma í nefndum bréfum.

Á fundi dómstólaráðs í gær var ákveðið að tilnefna á nýjan leik Allan Vagn Magnússon héraðsdómara sem aðalmenn í dómnefnd skv. 1. mgr. 4. gr. a laga nr. 15/1998. Þá var ákveðið að tilnefna Ragnheiði Harðardóttur héraðsdómara sem varamann Allans.

Dómstólaráðsmennirnir Þorgerður Erlendsdóttir og Þórdís Ingadóttur standa ekki að þessari ákvörðun.

fh. dómstólaráðs

Símon Sigvaldason

DÓMSTÓLARÁÐ

Dómsmála- og mannréttindaráðuneytið
Arnvarhvoli
150 Reykjavík

Reykjavík 19. júlí 2010

Vísað er til bréfs ráðuneytisins frá 12. júlí sl. um tilnefningu í nefnd um hæfni umsækjenda um embætti hæstaréttardómara og héraðsdómara. Er þess óskað að dómstólaráð útskýri hvernig tilnefning þess á fulltrúa í nefnd samkvæmt 1. mgr. 4. gr. a laga nr. 15/1998 samrýmist 1. mgr. 15. gr., sbr. 2. mgr. jafnréttislaga nr. 10/2008.

Jafnréttislög nr. 10/2008 eru almenn lög sem ætlað er að jafna hlutfall kynja í nefndir, ráð og stjórnir á vegum ríkis og sveitarfélaga. Hinum nýju ákvæðum laga um skipun í embætti hæstaréttardómara og héraðsdómara er ætlað að efla sjálfstæði dómsvaldsins gagnvart öðrum handhöfum ríkisvaldsins, þ. á m. framkvæmdavaldinu. Lögskýringargögn með lögum nr. 45/2010 endurspeglar þessi sjónarmið í hvívetna. Dómstólar hafa ávallt lagt ríka áherslu á sjálfstæði sitt. Sú hættu sem að því steðjar birtist öðru fremur í íhlutunarvaldi framkvæmdavaldsins í málefni dómstóla í gegnum ákvörðunarvald um fjármál dómstóla og skipunarvald í embætti dómara. Veigamiklum áfanga var því náð í auknu sjálfstæði dómstóla þegar pólitísku valdi ráðherra til skipunar í embætti dómara voru settar þröngar skorður með lögum nr. 45/2010. Er ráðherra nú bundinn af álitum dómnefndar nema hann fái samþykki Alþingis fyrir því að skipa annan einstakling í embætti dómara en nefndin mælir með. Þar sem þannig hagar til telur dómstólaráð ekki heimilt að takmarka rétt þess á tilnefningu í nefnd samkvæmt 4. gr. laga nr. 15/1998 og verða hin almennu lög nr. 10/2008 að vika gagnvart því sérstaka ákvæði. Vekur ráðið athygli ráðuneytisins á því að ef sú staða væri uppi að lög nr. 10/2008 hefðu hér forgang, svo sem ráðuneytið miðar við, kynnu tilnefningaraðilum að vera settar enn þrengri skorður við endurtilnefningar í nefndina en miðað er við ef samsetning nefndarinnar væri á þeim tíma þannig að kynjahlutfalli laga nr. 10/2008 væri hættu búin.

Áréttað er að dómstólaráðsmennirnir Þorgerður Erlendsdóttir og Þórdís Ingadóttir standa ekki að þessari afstöðu ráðsins.

fh. dómstólaráðs

Símon Sigvaldason

DÓMSTÓLARÁÐ

með lagasetningunni. Dómstólaráð hefur í þessu ljósi ákveðið að áréttu tilnefningu þeirra hina sömu og áður voru tilnefndir sem aðalmaður og varamaður í hæfnisnefnd samkvæmt 4. gr. a laga nr. 15/1998.

Dómstólaráðsmennirnir Þorgerður Erlendsdóttir og Þórdís Ingadóttir standa ekki að þessari ákvörðun og telja að lög standi til þess að verða við beiðni ráðherra eins og hún er fram sett í nefndu bréfi frá 21. þ.m.

fh. dómstólaráðs

Símon Sigvaldason

Dómstólaráð
Helgi I. Jónsson, starfandi formaður
Dómhúsinu við Lækjartorg
150 REYKJAVÍK

DÓMSMÁLA- OG MANNRÉTTINDARÁÐUNEYTIÐ

Skuggasundi 150 Reykjavík
sími: 545 9000 bréfasími: 552 7340
postur@dmr.stjr.is
domsmalaraduneyti.is

Reykjavík 21. júní 2010
Tilv.: DMR10060003/4.91.3

Með bréfi ráðuneytisins, dags. 4. júní sl., var óskað eftir tilnefningum í nefnd um hæfni umsækjenda um embætti hæstaréttardómara og héraðsdómara. Tilnefning yðar, dags. 11. júní 2010, barst ráðuneytinu 16. júní sl. Óhjákvæmilegt er að minna á 2. mgr. 15. gr. laga nr. 10/2008 um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla, þar sem segir m.a. að þegar tilnefnt sé í nefndir á vegum ríkis skuli tilnefna bæði karl og konu.

Með vísan til framangreinds er þess óskað að til viðbótar við þann fulltrúa sem þegar hefur verið tilnefndur, tilnefni dómstólaráð annan einstakling af gagnstæðu kyni til setu í nefndinni. Ráðuneytið mun gæta þess við skipan nefndarinnar að hlutfall kynja sé sem jafnast. Þá er þess óskað, með vísan til bréfs ráðuneytisins, dags. 4. júní sl., að dómstólaráð tilnefni einnig varamann til setu í nefndinni með sama hætti, þ.e. með hliðsjón af 2. mgr. 15. gr. laga nr. 10/2008.

Þess er að lokum óskað að tilnefningar þessar berist ráðuneytinu hið fyrsta, eigi síðar en 25. júní nk.

Fyrir hönd ráðherra

Haukur Guðmundsson

Guðrún Edda Guðmundsdóttir